

La Tuta absoluta. Una nova plaga que cal conèixer.

La tuta del tomàquet (*Tuta absoluta*) és un microlepidòpter de la família *Gelechiidae* considerada una de les plagues principals en el cultius de tomata del continent sud-americà i afecta el cultiu de la tomata principalment però també en menor grau al cultiu d'albergínia, patata i diverses solanàcies silvestres.

Fins l'estiu del 2007 no es coneixia la presència a Europa, i es va trobar a la província de Castelló i s'ha anat estenent. El 12 de setembre del 2008 va sortir una ordre (AAR/415/2008) on s'establien mesures obligatòries per a la prevenció i lluita contra aquesta plaga i aquest any 2009 també van sortir uns ajuts associats per aquells pagesos que haguessin d'invertir en aquestes mesures obligatòries (sobretot encarat a productors amb hivernacles i reproductors de material vegetal).

Descripció i cicle

L'adult té una mida d'entre 7-10 mm de color gris i cada femella pon entre 40 i 200 ous distribuïts en les fulles. Es calcula que pot arribar a tenir entre 10 i 12 generacions en un any en funció de les temperatures. I que amb una temperatura mitjana de 25°C pot fer tota una generació en 27 dies.

Foto1: Adult de *Tuta absoluta* (Foto de Ricard Sorribes)

Danys ocasionats i seguiment

Les larves de la Tuta provoquen danys tant a les fulles (en forma de minadora), als fruits i inclús a les tiges (en forma de barrinador). El dany més directe és el produït directament al fruit (bàsicament el perfora quan és verd), però en fulla pot arribar a secar plantes senceres i en plantes joves tendeix a pinçar l'ull de la planta reduint així el desenvolupament de la planta.

Per tal de realitzar el seu seguiment es col·loquen trapes delta amb una feromona sexual per seguir els pics de vol i així poder determinar el millor moment per tractar. Les trapes s'han de col·locar a una alçada de 0.5 a 1.5 m del terra per tal que cacin.

Control i mesures post-collita

Ja s'ha observat, que degut a la seva ràpida reproducció el control mitjançant tractaments repetitius d'insecticides dona lloc a resistències, per tant s'han d'utilitzar altres mètodes com són la lluita biològica, el control per feromones o altres com expliquem a continuació.

A nivell de **control biològic**, la tuta té un depredador mediterrani anomenat *Macrolophus caliginosus*. Aquest mírid és capaç de controlar les poblacions quan hi ha una quantitat mínima de 8 individus per planta ja que és un gran consumidor d'ous de Tuta. Aquest mírid existeix de forma natural però també es poden fer alliberacions per augmentar les poblacions bàsicament dins d'hivernacles. Al aire lliure intentarem utilitzar productes que siguin respectuosos amb la fauna.

La **captura massiva** mitjançant trampes d'aigua és una altra estratègia que s'està seguint sobretot en hivernacles i que redueix les poblacions de forma efectiva dins d'hivernacles. Aquest mètode consisteixen en posar una feromona de tuta penjada sobre una safata amb aigua i oli i col·locar unes 20 trampes /ha en hivernacle. Al aire lliure encara no s'ha trobat quina és la quantitat de trampes necessària.

A nivell de **tractaments**, els productes que estan recomanats són dirigits a les larves i són: el *Bacillus thuringensis*, el Neem, el sofre i l'espinosad. El *Bacillus* és molt efectiu quan les larves es troben al exterior mentre que el neem té un efecte penetrant en les mines. El sofre i el neem tenen efecte també sobre els mírids per tant haurem de vigilar. I pel que fa al espinosad, és molt efectiu però només es poden utilitzar 2 o 3 vegades durant la campanya i espaiats per tal d'evitar l'aparició de resistències.

En el cas d'haver tingut afectacions importants és molt important que un cop acabat el cultiu es retirin els restes vegetals i es cremin. L'arrencada i la crema s'han de fer en poques hores de diferència per evitar que les tutes es desplacin a altres plantes.

Foto2 i 3: danys de larves de Tuta absoluta en fulla i fruit